

**SŁOWO MUZYKĄ PRZEPOJONE.
KANTATA – WSZECHSTRONNA
FORMA MUZYCZNA**

**TADEUSZ
BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii muzyki dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Zbigniew Wiertel
Recenzja merytoryczna – Dorota Pękacka
Ignacy Ołów
dr Beata Rola
Jadwiga Iwanowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Słowo muzyką przepojone. Kantata – wszechstronna forma muzyczna

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji:

I–IV/45 minut

Cele

Uczeń:

- omawia cechy kantaty jako formy wokalnie-instrumentalnej;
- charakteryzuje odmiany kantaty;
- rozpoznaje dzieła na podstawie nagrań dźwiękowych;
- stosuje właściwą terminologię muzyczną.

Metody/Techniki/Formy pracy:

- impresyjna – analiza utworów muzycznych;
- dyskusja moderowana;
- praca całego zespołu klasowego; praca w grupach;
- praca indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- „In terra la guerra” A. Scarlatti’ego;
- „Thétis” J.P. Rameau’a;
- „Kantata o kawie” J.S. Bacha;
- „Zadok the Priest” G.F. Haendla;
- „Muzyka Baroku” D. Szlagowskiej;
- telefony komórkowe.

Opis przebiegu lekcji

Część wstępna:

Nauczyciel prosi uczniów, aby przypomnieli cechy muzyki baroku oraz form muzycznych poznanych na wcześniejszych lekcjach. Wprowadza pojęcie kantaty i prezentuje jej genezę.

Część właściwa:

1. Nauczyciel rozdaje uczniom kserokopię z rodzajami kantaty sporządzonej według „Muzyki baroku” D. Szlagowskiej. Omawia podział kantaty ze względu na funkcje, budowę oraz tekst.
2. Nauczyciel dzieli uczniów na cztery grupy, które z pomocą Internetu w telefonach komórkowych wyszukują informacji na temat rozwoju kantaty w poszczególnych ośrodkach europejskich oraz dokonują analizy dzieł muzycznych.

Grupa I – wyszukuje informacji na temat rozwoju kantaty we Włoszech; analizuje „In terra la guerra” A. Scarlatti.

Grupa II – wyszukuje informacji na temat rozwoju kantaty we Francji; analizuje „Volez Partez...” z „Thétis” J.P. Rameau’a.

Grupa III – wyszukuje informacji na temat rozwoju kantaty w Niemczech; analizuje „Schweigt stille, plaudert nicht” z „Kantaty o kawie” J.S. Bacha.

Grupa IV – wyszukuje informacji na temat rozwoju kantaty w Anglii; analizuje „Zadok the Priest” G.F. Haendla.

3. Uczniowie prezentują wyniki swojej pracy, zapisują w tabeli cechy porównawcze.

Część podsumowująca:

Nauczyciel przypomina genezę oraz definicję kantaty. Uczniowie wymieniają pojęcia związane z rozwojem kantaty, znaczących kompozytorów wraz z przykładami ich twórczości. Wskazują na uniwersalność kantaty. Nagrodzenie najbardziej aktywnych uczniów oceną.

Praca domowa:

Uzasadnij tezę o ponadczasowej roli kantaty i jej wyższości nad innymi formami wokalnoinstrumentalnymi.

Komentarz metodyczny

W zakresie wymagań edukacyjnych dostosować trudność zadań edukacyjnych do możliwości ucznia, skserowany tekst można powiększyć lub dać do przeczytania do domu. W lekcji zastosowano metody, które pomogą także wykazać się szczególnie osobom o rozwiniętej inteligencji muzycznej i logiczno-matematycznej. W ocenie ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy stosować ocenianie kształtujące i wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie dokonania. Należy w ocenianiu stosować informację zwrotną o tym, co uczeń robi dobrze, a gdzie popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności. Podczas pracy z całym zespołem i w grupach uczeń ma możliwość uczenia się współpracy i wzajemnego komunikowania się i uczenia się od innych. W pracy indywidualnej należy wspomagać ucznia, zadając mu dodatkowe pytania nakierowujące. Podczas odsłuchu należy zapewnić odpowiednie warunki akustyczne, a w razie potrzeby umożliwić uczniowi użycie słuchawek. Uczniowi zdolnemu można polecić uzupełnianie materiału podczas prezentacji grup. Podczas lekcji rozwijane są najbardziej następujące **kompetencje kluczowe:** w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (odbiór

tekstu Szlagowskiej, wyszukiwanie informacji w sieci i słuchanie muzyki); w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej (interpretacja kantat, przeżywanie muzyki); w zakresie wielojęzyczności (przeгляд utworów z różnych krajów), osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (praca w grupach), kompetencje w zakresie przedsiębiorczości, matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii (praca ze źródłami ICT).